



GENERALITAT VALENCIANA

CONSELLERIA DE PRESIDÈNCIA I AGRICULTURA, PESCA, ALIMENTACIÓ I AIGUA

DIRECCIÓ GENERAL DE PRODUCCIÓ AGRÀRIA I RAMADERIA

SANITAT VEGETAL

EL CARAGOL POMA *Pomacea insularum*

Els caragols poma són mol·luscos gasteròpodes del gènere *Pomacea*, família *Ampulariidae*. originaris d'Amèrica del Sud. Es tracta d'espècies aquàtiques d'aigua dolça amb gran capacitat d'adaptació. A Espanya es troba l'espècie *Pomacea insularum*. Va ser detectat per primera vegada en 2009 i s'ha estès pel delta de l'Ebre. Esta espècie esta considerada com una de les 100 espècies invasores més perjudicials.



Femella adulta i ous de Pomacea insularum (Miguel A. López)

Foto: Protocol prospecció Gènere Pomacea (MAGRAMA)

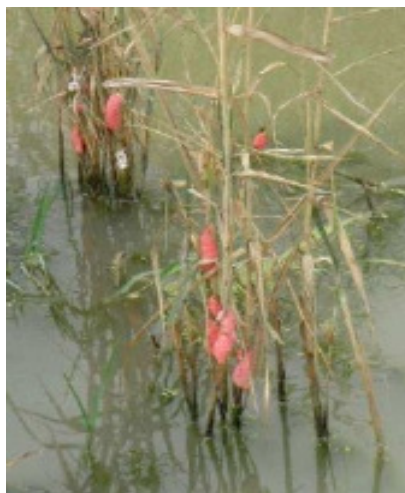
Descripció

És de grans dimensions, arriba als 9 cm, i aquàtic, encara que té la capacitat de desplaçar-se fora de l'aigua per a fer la posta.



Foto: DARP (Gencat)

Els ous, de color rosat brillant, són depositats en grups de 400 fora de l'aigua, sobre la vegetació o sobre masses compactes, molt fàcils de detectar.



Posta en vegetació

Foto: DARP (GenCat)



Posta en estructura de formigó en el marge del riu (GenCat)

Foto: Protocol prospecció Pomacea (MAGRAMA)

L'avivament es produïx a les dos setmanes. Els caragols xicotets són semblants als adults, excepte en la grandària, i arriben a la maduresa sexual als 2 o 3 mesos. El període reproductiu, al Delta de l'Ebre, comprén des d'abril-maig fins a octubre-novembre en funció de la temperatura de l'aigua.

Es dispersa de manera passiva a favor del corrent, també per mitjà de flotació. De manera activa, es desplaça remuntant el corrent.

Danys



S'alimenta de plantes aquàtiques, i per això pot ocasionar danys al cultiu, especialment en l'estat fenològic d'afillolat. La seua intensitat disminueix en estats fenològics posteriors.

Foto: DARP (GenCat)

Lluita contra el caragol poma

Les característiques de l'espècie permeten que els caragols poma siguin molt resistents a tot tipus de producte fitosanitari. És per això que **la principal mesura contra el caragol poma és la preventiva**. Cal impedir que s'introduïsquen en les nostres zones de cultiu i per a això cal controlar totes les possibles vies d'introducció, especialment el moviment de maquinària entre les diferents zones arrosseres, i activar un sistema de prospeccions i vigilància que permeti una detecció precoç.

NORMATIVA LEGAL

Davant de la necessitat de frenar-ne la dispersió i la introducció en noves zones arrosseres s'han emés normatives de control per part del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient i les administracions de les diferents comunitats autònomes:

- L'Orde AAR/404/2010, de 27 de juliol, per la qual es declara oficialment l'existència de caragol poma (*Pomacea* sp.) en l'hemidelta esquerre del delta de l'Ebre, modificada per l'orde AAM/63/2013, de 16 d'abril.
- L'Orde ARM/2090/2011, de 22 de juliol, estableix mesures provisionals de control davant del caragol poma (*Pomacea insularum*, *Pomacea canaliculata*), modificada per l'Orde ARM/2294/2011, de 19 d'agost, en la qual s'especifica que correspon a les comunitats autònomes adoptar les mesures necessàries per a eradicar o aïllar els organismes corresponents.
- La Decisió d'execució de la Comissió 2012/697/UE, de 8 de novembre de 2012, estableix l'obligatorietat que els estats membres facen inspeccions anuals per a detectar la presència de *Pomacea* (Perry) en plantes d'arròs, camps i cursos d'aigua.
- Reial Decret 630/2013, de 2 d'agost, pel qual es regula la llista i el catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores.
- Al juliol de 2013, el Ministeri edita el protocol de prospecció del gènere *Pomacea* (Perry).
- Resolució AAM/2529/2014, de 7 de novembre, per la qual es fixen les mesures que s'han de portar a terme per al control del caragol poma (*Pomacea* sp.) en la zona demarcada de Catalunya.
- Resolució de 24 d'abril de 2015, del director general de Producció Agrària i Ramaderia, per la qual s'establixen mesures de prevenció a la Comunitat Valenciana davant del caragol poma (espècies incloses en el gènere *Pomacea* sp.) http://www.docv.gva.es/datos/2015/05/07/pdf/2015_3983.pdf

MESURES DE PREVENCIÓ

Prospeccions

Des de l'any 2012, el Servei de Sanitat Vegetal fa prospeccions de caragol poma (*Pomacea* sp.) en els arrossars de la Comunitat Valenciana. A partir de la publicació del *Protocolo de prospección del género Pomacea (Perry)*, el Ministeri realitza les prospeccions d'acord amb la metodologia descrita en este.

La prospecció es basa en l'observació visual, fonamentalment de les postes que, com que es fan fora de l'aigua i tenen un color rosa molt cridaner, són més fàcils de detectar. La facilitat d'observació dels adults anirà en funció de la profunditat i la claredat de l'aigua.

En parcel·les s'observa si hi ha presència de caragols fonamentalment en els marges, i s'insistix especialment en les estructures presents: com que l'arròs és un cultiu inundat amb una làmina d'aigua permanent i en circulació, hi ha certes estructures com ara passos d'aigua d'una parcel·la a una altra, entrades d'aigua dels canals a la parcel·la i eixides d'aigua de la parcel·la al canal. L'hàbit del caragol de remuntar el corrent activament fa que es concentren en estos punts i, per tant, siga més fàcil detectar la seua presència.

En els canals es realitzen transectes lineals per mitjà d'observació visual de la vegetació de les riberes per a detectar postes, així com d'aquelles estructures com ara ponts, comportes, etc. on solen situar-se també les postes. Alguns canals discorren al costat de camins, cosa que facilita l'observació de grans trams. A més, estes prospeccions en canals de reg es fan en col·laboració amb tècnics del Servei de Vida Silvestre de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, que també s'encarrega de fer controls als centres d'aquariofilia.

D'acord amb la Resolució de 24 d'abril de 2015, del director general de Producció Agrària i Ramaderia, per la qual s'establixen mesures de prevenció a la Comunitat Valenciana davant del caragol poma (espècies incloses en el gènere *Pomacea* sp.), **els cultivadors d'arròs, les agrupacions de regants i tancats col·laboraran en la vigilància dels arrossars i séquies comunicant immediatament al Servei de Sanitat Vegetal qualsevol sospita de la possible presència del caragol poma esmentat.**

Control de moviment de maquinària

La maquinària agrícola que pretenga fer faenes en el cultiu de l'arròs a la Comunitat Valenciana i que procedisca d'altres zones arrosseres haurà de comunicar-ho prèviament a la direcció general competent en matèria de sanitat vegetal amb una antelació mínima d'un mes en el cas de recol·lectores i 15 dies per a la resta de maquinària, d'acord amb les condicions que establix la ja mencionada Resolució de 24 d'abril de 2015, del director general de Producció Agrària i Ramaderia.

En el cas que la maquinària procedisca de zones demarcades amb presència de caragol poma, haurà de presentar, a més, un certificat emés per l'autoritat competent de la zona d'origen en què s'especifique que s'ha netejat la màquina per a evitar la propagació de la plaga.

La comunicació haurà de dirigir-se a la direcció general competent en matèria de sanitat vegetal per qualsevol de les formes previstes en l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

A l'efecte d'agilitzar la tramitació de les declaracions de moviment de la maquinària agrícola, **la documentació, el model de comunicació i el certificat es podran remetre, si és el cas, per mitjans informàtics a l'adreça de correu següent: spf_silla@gva.es.**

Bibliografia

Fitxa de plagues nº 65. Cargol Poma (*Pomacea insularum*) Octubre 2010. Servei de Sanitat Vegetal. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi natural. Generalitat de Catalunya.

Mesures de prevenció i lluita a dur a terme pels agricultors respecta al cargol poma (*Pomacea* sp). Abril 2015. Servei de Sanitat Vegetal. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi natural. Generalitat de Catalunya.

Com evitar la invasió del cargol poma als arrossars 2014. Servei de Sanitat Vegetal. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi natural. Generalitat de Catalunya.

Noves Plagues a Catalunya. Dossier Tècnic nº 50. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi natural. Generalitat de Catalunya.

Protocolo de prospecciones del género *Pomacea* (Perry). Julio 2013. Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient.

Silla (València), 3 de juny de 2015



MODEL DE COMUNICACIÓ

(Pàgina següent)

A DADES PERSONALS / DATOS PERSONALES
DADES DEL SOL·LICITANT / DATOS DEL SOLICITANTE

NIF	NOM O RAÓ SOCIAL / NOMBRE O RAZÓN SOCIAL		
PRIMER COGNOM / PRIMER APELLIDO	SEGON COGNOM / SEGUNDO APELLIDO		
ADREÇA / DIRECCIÓ		LOCALIDAD / LOCALIDAD	
CODI POSTAL / CÓDIGO POSTAL	PROVÍNCIA / PROVINCIA		
TELÈFONS / TELÉFONOS	CORREU ELECTRÒNIC / CORREO ELECTRÓNICO		

SI ÉS EL CAS DE REPRESENTACIÓ, DADES DEL REPRESENTANT / EN CASO DE REPRESENTACIÓN, DATOS DEL REPRESENTANTE

NIF	NOM O RAÓ SOCIAL / NOMBRE O RAZÓN SOCIAL		
PRIMER COGNOM / PRIMER APELLIDO	SEGON COGNOM / SEGUNDO APELLIDO		

D'acord amb el que disposa l'art. 5 del Decret 165/2010, de 8 d'octubre del Consell (DOCV núm 6376, de 14.10.2010) com sol·licitant done la meua autorització perquè l'òrgan gestor del procediment obtinga directament la comprovació de les meues dades d'identitat (DNI) i, si és el cas, de residència. De acuerdo con lo dispuesto en el art. 5 del Decreto 165/2010, de 8 de octubre del Consejo (DOCV nº 6376, de 14.10.2010) como solicitante doy mi autorización para que el órgano gestor del procedimiento obtenga directamente la comprobación de mis datos de identidad (DNI) y, en su caso, de residencia.

B COMUNICA

- La intenció de realitzar treballs en parcel·les d'arròs a la C. Valenciana amb maquinària procedent d'altres zones arrosseres.
La intención de realizar trabajos en parcelas de arroz en la C. Valenciana con maquinaria procedente de otras zonas arroceras.
- El retorn de maquinària després de treballar en altres zones arrosseres.
El regreso de maquinaria después de trabajar en otras zonas arroceras.

Característiques de la maquinària: / Características de la maquinaria:

TIPUS DE VEHICLE (Tractor, recol·lectora, tolva, ...) TIPO DE VEHICULO (Tractor, cosechadora, tolva, ...)	MARCA I MODEL MARCA Y MODELO	MATRÍCULA MATRÍCULA	ALTRES CARACTERÍSTIQUES OTRAS CARACTERÍSTICAS

Lloc i data en què es preveuen començar els treballs o data de tornada de la maquinària que ha estat treballant en altres zones arrosseres:

Lugar y fecha en la que se prevén comenzar los trabajos o fecha de regreso de la maquinaria que ha estado trabajando en otras zonas arroceras:

DATA PREVISTA FECHA PREVISTA	PROVÍNCIA PROVINCIA	MUNICIPI MUNICIPIO	POLÍGON POLÍGONO	PARCEL·LA PARCELA	RECINTE RECINTO

C DOCUMENTACIÓ APORTADA / DOCUMENTACIÓN APORTADA

- Si és el cas, certificat emès per l'autoritat competent que especifica que s'ha efectuat la neteja en aquesta maquinària.
En su caso, certificado emitido por la autoridad competente que especifica que se ha efectuado la limpieza en dicha maquinaria.



_____, _____ d _____ de _____

Firma: _____

REGISTRE D'ENTRADA
REGISTRO DE ENTRADA

DATA D'ENTRADA EN ÒRGAN COMPETENT
FECHA ENTRADA EN ÒRGAN COMPETENTE

Les dades de caràcter personal que conté l'imprès podran ser incloses en un fitxer per al seu tractament per este òrgan administratiu, com a titular responsable del fitxer, en l'ús de les funcions pròpies que té atribuïdes i en l'àmbit de les seues competències. Així mateix, se l'informa de la possibilitat d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, tot això de conformitat amb el que disposa l'art. 5 de la Llei Orgànica 15/1999, de Protecció de Dades de Caràcter Personal (BOE núm. 298, de 14/12/99).

Los datos de carácter personal contenidos en el impreso podrán ser incluidos en un fichero para su tratamiento por este órgano administrativo, como titular responsable del fichero, en el uso de las funciones propias que tiene atribuidas y en el ámbito de sus competencias. Asimismo, se le informa de la posibilidad de ejercer los derechos de acceso, rectificación, cancelación y oposición, todo ello de conformidad con lo dispuesto en el art. 5 de la Ley Orgánica 15/1999, de Protección de Datos de Carácter Personal (BOE nº 298, de 14/12/99).